

Vogelwerkgroep Zutphen e.o.

www.vwg-zutphen.nl vwgzutphen@gmail.com

Beste leden van de vogelwerkgroep Zutphen,

April is de maand waarop ik altijd weer reikhalzend uitkijk naar de terugkomst van de Gierzwaluwen.

Ik lees op waarneming.nl dat de eerste alweer gezien zijn in het land, dus de komende tijd weer veel omhoogkijken! Veel vogels zijn alweer aan hun broedseizoen begonnen of gaan er binnenkort aan beginnen. Maar er zijn ook soorten waar het broedseizoen er alweer opzit en die de jongen al groot hebben zoals bij de bosuilen.

Het tweede ommetje was wederom een succes en we nodigen u ook van harte uit om aan te sluiten bij het volgende ommetje op zondag 30 april 2023.

Het is een prachtig seizoen om vogels te gaan kijken en te horen, dus allemaal de paden op en de lanen in.

Veel leesplezier namens het bestuur.

Mary Mombarg, voorzitter

Dinsdag 20 juni introductie voor nieuwe leden

In de kantine van de hockeyclub, Jelle Zijlstrapad 1, is er op dinsdagavond 20 juni een bijeenkomst voor nieuwe leden en andere geïnteresseerden. Maak kennis met de diverse werkgroepen en ontdek welke activiteiten je allemaal kunt doen bij de VWG. Een uitgebreide uitnodiging volgt tzt nog, maar noteer de datum vast in de agenda.

En wat verstaan we onder 'nieuwe' leden? Iedereen die zich aangesproken voelt, maar ook mensen die al langer lid zijn en die graag iets meer zouden willen doen. Zelf een idee voor een activiteit? Op zoek naar mensen om samen iets te doen? Laat het weten!

Zonnepark Revelhorst

Het beheerplan van het Zonnepark de Revelhorst is definitief. Wie belangstelling heeft kan het opvragen bij het secretariaat. Als de website binnenkort vernieuwd is zullen we het hier ook op plaatsen. Steven de Bie heeft hier grote betrokkenheid bij gehad en we zullen hem vragen om in een ALV hier ons over bij te praten.

Vogelfoto's voor in het vogelwandelboekje

Voor het herziene vogelwandelboekje zijn we nog op zoek naar foto's van in ons werkgebied voorkomende vogels. Als je mooie foto's hebt en je bent bereid die ter beschikking te stellen voor het wandelboekje, dan houden wij ons aanbevolen. Geef even een seintje aan Joost. Je hoeft de foto's nog niet te mailen (mag wel), maar we willen graag weten wie we kunnen benaderen. Stuur een berichtje aan j.meilof@solcon.nl of aan het secretariaat van de VWG.

Het Ommetje nr. 3

Op zondag 30 april a.s. is er weer een Ommetje.

Dit keer gaan we naar Empese en Tondense Heide.

Verzamelen om 07:30 op de parkeerplaats aan de Hallsedijk, 7399 RP Empe.

Denk aan eventueel laarzen want het kan drassig zijn.

Opgeven hoeft niet maar mag wel via rovansw@hotmail.com

Wie weet tot dan. Gaan we lekker het veld in.

Rob van Swieten

Oeverwaluwand

Is op 12 april weer klaargemaakt voor het broedseizoen. Zou het dit jaar dan lukken?

De jonge vogelaars in jubelstemming

Verslag Jonge Vogelaars zaterdag 15 april 2023

Rob van Swieten

Om 08:50 uur kwamen de eerste jonge vogelaars al aanfietsen op de verzamelplaats.

Omdat ik voor het eerst meeging, stelde ik mij aan iedere jonge vogelaar even voor en vertelde ik hoe leuk ik het vond om mee te mogen.

Saar en Jikke gingen voor het eerst mee en hadden er zin in. Thomas moest nog even wakker worden maar, dat was snel gebeurd en hij liet gelijk zijn nieuwe vogelzoekkaart zien.

Nadat Jouck het voorstelrondje met de kinderen had gedaan en vroeg wat hun lievelingsvogel is, kwam Thomas met de kip. Daarna gauw allemaal het gele hesje aangetrokken en in colonne op weg met de fiets naar de begraafplaats. Jouck had de route al gepland, zodat we allemaal veilig aankwamen.

Daar aangekomen zijn we eerst om de picknicktafel gaan zitten, terwijl de boomklever en de grote bonte specht ons al begroetten. Op de vraag aan de kinderen of ze wel eens op een begraafplaats waren geweest, gingen alle vingers de lucht in. Ja, bij de begrafenis van hun

oma of opa. We vertelden dat we dus niet zomaar over de grasveldjes konden lopen en luidruchtig zijn. En het was echt geweldig hoe de kinderen hiermee omgingen.

Tijd om op pad te gaan waar we in het water onze eerste watervogels zagen; grauwe ganzen met jongen, een meerkoet op nest en Ties zag een witte gans. Ik vertel de groep dat dit eigenlijk een soepgans is. Jouck corrigeerde mij zachtjes dat we dat niet meer mochten zeggen, dus het werd een parkgans. Weer iets verder lopend riep Saar: "kijk, een eekhoorn", alle kinderen allemaal de zelfde kant op kijken en met de kijker gericht op het beestje, zagen we dat hij heerlijk zat te eten op een boomstam. Nadat de eekhoorn zijn maal op had, verdween hij uit het zicht.

Verderop zagen we hoog in de boom nog een eekhoornnest. Heel rustig wandelend liepen we vervolgens langs een grauwe gans op zijn nest verborgen in het gewas onder een boom. Verderop zat zelfs een grauwe gans ineengedoken bovenop een grote bruine bladerhoop. Door zijn schutkleur viel deze vogel bijna niet op. Op datzelfde moment vloog een grote bonte specht in de boom, en werd de kijker daarop gericht. Met de vraag aan de kinderen, of ze het verschil wisten tussen een mannetje en vrouwtje grote bonte specht, wist Karel feilloos het antwoord. Ook Samuel weet veel over vogels. Ik verbaasde mij sowieso al over de vogelkennis van de kinderen. Bijna op de helft waren we en de eerste vragen kwamen al over wanneer de pauze was? Nou, nog een klein stukje antwoordde ik en dan hebben we pauze. Al verder lopend hoorden we de vink, winterkoning, tjiftjaf, roodborst, gaaien en de groene specht. De laatste zagen we helaas nog niet. Opeens staat Saar stil en zegt: "kijk daar, die kleine rode beestjes!". Ze wist te vertellen dat, als je ze aanraakt, ze kunnen gaan stinken. En snel werden er wat beestjes door Samuel en Thomas verzameld en gingen bij Saar het loepotje in om ze later weer los te laten. Opeens riep ik dat ik de ijsvogel hoorde. Saar was gelijk in haar nopjes want die wilde ze zo graag zien. Als een snelle flits vloog het blauwe beestje over het water van ons af. Niet iedereen zag het, dus stelde ik voor dat alle kinderen bij Jouck bleven staan en zei ik dat ik een trucje wist, zodat de vogel weer de kant van de kinderen en Jouck op zou vliegen. En daar was de jubelstemming, toen de ijsvogel, als op commando weer voorbij vloog! Alle kinderen en zelfs Jouck juichten met de handen omhoog. Zo prachtig hoe de kinderen daarop reageerden. Daar nog niet van bekomen zag Jouck in een flits ook de groene specht voorbij gaan, die helaas niet alle kinderen zagen. Bij dat laatste stukje lopen tot de pauze werd er vrolijk gekletst over wat voor geweldige belevenis dat zien van die ijsvogel was. Even later konden we met behulp van de telescoop de ijsvogel nog een keer, zittend op een boomtak boven het water bewonderen.

We zagen ook nog twee prachtige gekleurde mandarijneenden. Daarna had iedereen wel zin in lekkere warme chocolade melk en een stuk ontbijtkoek.

Foto's: Rob van Swieten

Na de pauze hadden we uiteraard nog een mooi doel om naar uit te kijken, namelijk de bosuilen.

We fietsten richting Boompjeswal. Op een veldje met goed zicht op de boom met bosuilen (en onze fietsen) de telescoop opgezet en met een groepje kinderen de wakende ouderuil bekeken. Jouck ging met de overige kinderen op zoek naar waar de jonge uil met een andere ouderuil in de boom zat. En er was tijd genoeg om naar braakballen te zoeken of nog een keer de drie prachtige bosuilen door de telescoop te bekijken. Zelfs passanten vroegen

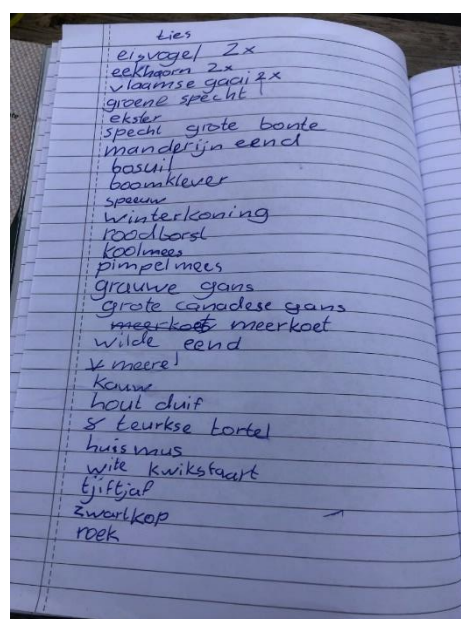
of ze door de telescoop mochten kijken en vonden het geweldig dat wij met een groep kinderen naar vogels keken.

Het werd tijd om terug te keren naar de Kaardebol en wie wilde, mocht de braakballen uit pluizen. Jouck ging met een groepje naar binnen en ik bleef buiten met Ties, Saar, Thomas en Karel. Karel en Ties zochten in het vogelboekje naar een afbeelding van de zwartkop. Daarna hebben Ties en ik het lijstje gemaakt met alle vogels die we gezien en of gehoord hadden. Saar en Thomas waren druk met spelen met de waterpomp en schommelen in de speeltuin. Ik moest Saar (M) nog beloven niets tegen haar ouders te vertellen, want ze wilde dat graag zelf doen, namelijk dat ze de ijsvogel had gezien, haar lievelingsvogel! Nadat ieder kind weer opgehaald was gingen ook Jouck en ik huiswaarts nadat we het er samen over eens waren dat het een topochtend was in een jubelstemming.

Zutphen, 15 april 2023
Rob van Swieten

Foto's: Jouck Iedema

Oproep: Ijsvogels in de Zutphen

Het lijkt goed te gaan met de ijsvogels in onze stad. Het aantal (broed) paren ligt waarschijnlijk beduidend hoger dan we weten.

Het daadwerkelijk monitoren naar mogelijke broedgevallen en daadwerkelijke nestvondsten vergt nogal wat tijd. Het is vaak een paar uur wachten, intekenen van zitplaatsen en soms heb je dan geluk en vind je een nest.

Met fietsje, verrekijker en fototoestel zoek ik eerst op potentiële plaatsen in de stad naar (broed) paren. Vanaf februari maart beginnen de ijsvogels met het graven van een nest in wat steile oevers of een kunstmatige ijsvogelwand.

De ijsvogel graaft met zijn snavel een gang met een doorsnede tussen de 5-8 cm met een lengte tussen de 50-100 cm. Aan het einde van deze gang bevindt zich de nestkamer.

De broedpopulatie in Nederland wordt geschat op 525-675 broedparen (SOVON 2022) De populatie kan per jaar sterk wisselen. Vooral wanneer langdurig ijsbedekking aanwezig is in de wintermaanden.

In de stad zelf heb ik momenteel 5 (broed) paren, waarvan drie nestvondsten. Ik ben echter nog niet op de helft en verwacht nog meer mogelijke broedparen te vinden. Gezien de storingsgevoeligheid van de ijsvogels vergt het wel wat zelfdiscipline om de beesten te volgen. Het vinden van nesten is voor mij natuurlijk mooi, maar niet ten koste van alles. Vaak kan men aan het gedrag van de vogels al opmaken dat er ergens in de buurt gebroed wordt, ondanks dat de vogels wel tot 1 kilometer van de nestplaats voedsel zoekt.

Het is prachtig om te zien dat ze bijvoorbeeld vaste zitplaatsen hebben, of het voorbij zien vliegen over het water. Ook prooiaanvoer is al een indicatie. En dit is allemaal op een paar honderden meters goed te volgen, met vooral geduld.

Mogelijk red ik het niet om alles af te zoeken dus, mochten jullie een ijsvogel hebben gezien bij jullie in de buurt, of andere locaties in de stad Zutphen, dan zou ik het fijn vinden als jullie dit door willen geven, zodat wij een redelijk compleet beeld krijgen van mogelijke broedparen.

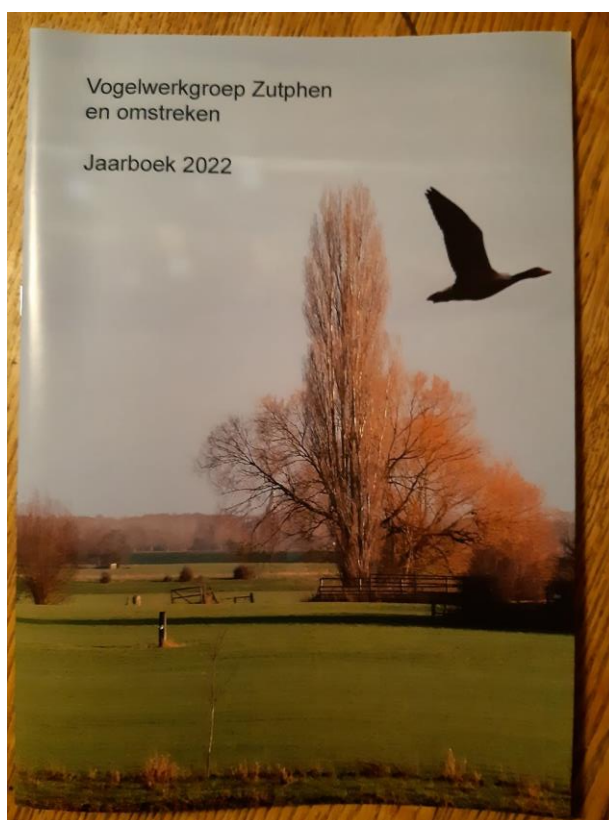
Dit kunnen jullie mailen naar rovansw@hotmail.com met de volgende informatie, Locatie, datum, evt. geslacht en aantal of zelfs mogelijk een nestvondst.

Alle informatie wordt vertrouwelijk behandeld en niet openbaar gemaakt gezien de kans op verstoring.

Alvast bedankt en voor het jaarboek maak ik een verslag met de resultaten.

Jaarboek 2022

Het jaarboek 2022 is klaar! Misschien al ontvangen? Anders binnenkort in de brievenbus.

Interessante/ leuke podcasts, tips van Florence

1. Groene Oren (SBB)

Dieren en planten worden geïnterviewd. Daniël de Nachtzwaluw is geweldig.

2. Vroege vogels en andere dieren (Vroege Vogels)

In deze podcast bespreekt Anneke Naafs elke aflevering een bijzondere gebeurtenis uit de natuur die je nú kunt zien of horen.

3. Uitgevogeld (Vogelbescherming NL)

Een zoektocht naar zowel de echte als de fabelachtige waarheid achter een vogelnaam.

4. De Vogelspotcast

Arjan Dwarshuis gaat met zijn jeugdvriend Gisbert van Baalen op pad om van hem een vogelaar te maken.

5. Dwaalgasten (Vogelbescherming NL)

In deze podcast trekt vogelaar Arjan Dwarshuis met bekende Nederlanders de natuur in.

6. Toekomst voor Natuur

Toekomst voor Natuur' brengt spraakmakende verhalen over natuur en natuurbescherming in de Lage Landen.

7. Vogelverhalen (Sovon)

Het archief van Sovon bevat een goudmijn aan vogelkennis.

Voor deze podcast duiken Marwa Kavelaars en Marcel Wortel in de archieven. Ze spreken met vogelexperts en liefhebbers in het veld. Luister mee en word ook een echte vogelkenner. Elke aflevering staat een vogelsoort centraal.

8. Puur Natuur (Natuurmonumenten)

Met de podcast Puur Natuur hoor en leer je meer over de afwisselende natuur in ons land.

9. Bird Experience

In BIRD Experience De Podcast nemen Marjon en Vogelwachter Adriaan je mee op pad de natuur in, om vogels te kijken. Met Marjon en Adriaan zie je ze gegarandeerd vliegen!

Lokale beroemdheden laten zich niet storen (maar ze zijn niet de enigen.....)

Rob van Swieten

Menig mensenmassa loopt er eigenlijk gewoon voorbij. Maar als je met de telescoop staat te turen, kan men de nieuwsgierigheid niet bedwingen en wil dan ook wel een kijkje nemen.

De bosuilen van de boompjeswal zijn wel, denk ik, de meest gefotografeerde uilen uit Zutphen en omstreken. Omstreeks 2014-2015 werd al een eerste melding gemaakt van een roepende bosuil (H.J. Hof) In 2016 werden echter pas voor het eerst jongen gezien.

De uilen broeden al vanaf die tijd tot nu in dezelfde nestholte. Vanaf de beginperiode volg ik deze uilen al. Vanuit mijn woonhuis is vooral het mannetje in het najaar en winter te horen.

Medio maart ga ik dan regelmatig langs om te kijken of er jongen zijn. Voor mij is het een indicatie dat als het mannetje overdag buiten de nestholte zit, er jongen zijn. Het mannetje maakt al jaren gebruik van de zelfde boom, dus is het ook niet moeilijk zoeken. Het vrouwtje zit dan dikwijls voor de nestholte. In de beginperiode toen de uilen er al zaten is op de Boompjeswal nog een bosuilenkast geplaatst. Echter het paartje houdt stand op de vertrouwde nestplaats. De uilenkast wordt regelmatig bezet door kauwen. Kauwen zijn

nieuwsgierige beesten en nemen ook wel een kijkje bij de bosuilen-nestplaats. De bosuilen storen zich daar niet aan en kijken dan ook voor geen meter.

Nu zijn jonge bosuilen beste klimmers, maar de grote oude bomen op de boomjeswal hebben pas op vrij grote hoogte zijtakken. Dit geeft wel enige risico voor de takkelingen die dan op de grond terecht komen. Zo vond ik in 2017 een jong in de begroeiing verstopt op het grasveld. Deze was toen ongeveer 30 dagen oud en is met behulp van de fam. Nijenhuis geringd en teruggeplaatst op een tak in de boom.

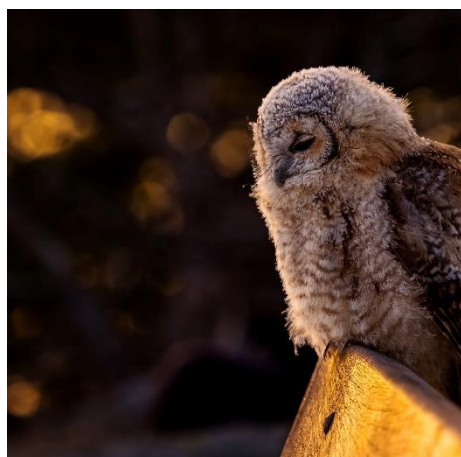
Ook in 2023 krijgen de bosuilen veel bekijks en is het leuk om te zien hoe jong en oud genieten van deze prachtige beesten. Van 2023 zijn er geluid opnames van 2 jongen, maar er wordt maar 1 jong gezien.

De bosuilen op de Boompjeswal zijn echter niet alleen, want in de stad zit nog een tweede paar dat daar mogelijk al broedt vanaf 2018. (A.Jansen en bewoners).

Dit paar heeft in 2023 drie jongen. Verder zijn er bosuilen gehoord in Warnsveld, de begraafplaats aan de Kerkhofweg, Tolhuis, en het Warnsveldse bos. Van deze locaties zijn geen gegevens bekend over broedresultaten (H.J.Hof)

Dank aan H.J.Hof, informatie bosuilen Warnsveld, A.Jansen en bewoners die het 2^e broedpaar volgen in de stad. Voor het jaarboek 2023 een uitgebreider artikel over onze bosuilen.

De volgende nieuwsbrief zal eind juni verschijnen. Kopij is welkom! Stuur je bijdrage naar het secretariaat vòòr 15 juni.

Bonte Vliegenvanger en jonge Bosuil, foto's Mary Mombarg